

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročne brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. k. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odg. urednik Mir. Ambrožič. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Cerkljanska fara za železnico

Motnik - Kamnik - Cerklje - Kranj.

(Javni ljudski shod pod milim nebom v Cerkljah dne 9. aprila 1911.) Konec.

Da proti nevarnost progi na Kamnik, o tem je poročal dne 27. januarja letošnjega leta g. deželni glavar kranjski na seji deželnega glavnega odbora za kranjske železnice.

Pod utisom teh izvajanj se je sklical tudi dne 20. februarja l. l. v Kranju manifestacijski shod za progo Kamnik - Kranj.

Ravno vsled tega, ker je resnična nevarnost, da se izpelje železnica po naših krajih, ko bi se mi za njo nič ne brigali, pa se nam zdi potrebno, da se skličejo taki manifestacijski shodi za železnico prav po vseh občinah, kjer bi tekla nova železnica.

Potrebno in sicer nujno potrebno je, poučiti prebivalstvo, kako stoji stvar z železnico, kaj se godi pri zemeljskih odločilnih faktorjev, potrebno je animirati in vzbuditi vse ljudstvo, da zahteva železnico kakor en mož; potrebno je povedati ljudem, da treba za tako dalekosežno akcijo tudi nekaj gmotno prispevati, vsaj k prvim tračnim načrtom. Sicer nastanejo zmešnjave, prepiri, sumnjenja i. t. d.

Kdo je kriv temu, da teče železnica popolnoma drugje, kakor se je prvotno določilo in govorilo.

Zakaj stoji kolodvor na sedanji progi Ljubljana - Kamnik pol ure od Mengša? Ker so bili ljudje tedaj trmoglavji, ker niso hoteli nič prispevati. Zato se danes kesajo. Da je na cesarjevič Rudolfovi železnici Škofja Loka skoro odrezana od železnice, kranjski kolodvor postavljen zunaj mesta, kdo je kriv?

Tednji prebivalci, ker niso bili edini, ker niso znali ceniti bližine železne ceste. Spoznanje pride, a največkrat prepozno.

Kakor je rečeno, treba je ljudi za tako napravo najprej animirati, poučiti in jih v njih zadevah tudi podkrepiti. To je ravno namen današnjega shoda, da zahtevamo odločno vsi kot en mož železnico Kamnik - Kranj ter pozovemo v resoluciji prebivalce vseh prizadetih občin, katerih se tangira vprašanje železnic, da store isto.

Drugič je potreba povedati, da železnica tudi nekaj stane, ter je potreba od prebivalstva nekaj gmotnih žrtev. Vsega država ne plača. Vsaj prvi načrti pridejo na stroške prebivalstva. Sicer se ti izdatki povrnejo, ako se proga zgradi, in založeni denar menda celo obrestuje. Slučaj Mengša - Jarša, da stoji kolodvor pri mlinu, ker je lastnik tega mlina več plačal in ponudil, nego cela mengška občina. V seji železniškega odbora v Ljubljani je naznanil g. načelnik krajevnega ali lokalnega odbora, baron Oton pl. Apfaltrern s Krifa, da ima obljubljenih sele 5000 K. To je premalo, ako bode stala samo trasa Motnik - Domžale 50.000 K. Tudi deželni zbor kranjski je dovolil za prvotne načrte znesek 5000 K, kar pa seveda za vse železnice, katere se mislijo graditi, daleč ne zadošča.

K takim prvotnim stroškom prispevajo občine in posamezniki po svojih močeh.

So pa še neke korporacije, katere lahko prispevajo mesto ljudstva k stroškom, to so zavodi povsod razvite gospodarske organizacije, posojilnice in hranilnice. Iz dobička, katerega naredo od zupanega jim denarja, lahko votirajo primerne zneske. Naša kmečka posojilnica in hranilnica, katera ima svoje uradne prostore v hiši M. Kerna, pripravljena bi bila plačati iz svojih dobičkov precej 1000 K.

Isto zavest bi morala imeti tudi posojilnica nastanjena pri Petrovcu. Dalje pride za Cerklje vpoštev županstvo, in govorilo se je, da je isto določilo znesek 2000 K. Če bi dali še posestniki kaj prostovoljno iz svojega, dobimo samo iz Cerklijan 5000 K, kar je že primeren znesek. Pokazali bi, da se zavedamo dolžnosti, in smo pripravljeni tudi na denarne žrtve. Posojilnice pa imamo še v Tuhinju, Kamniku, Komendi, Šenčurju, Predosljih, Kranju i. t. d. Če store povsod svojo dolžnost, bi bilo tako denarno finančno vprašanje rešeno in bi v tem oziru ne bilo zaprek. Seveda je sedaj stvar lokalnega odbora, ker nekdo mora imeti vodstvo cele akcije v rokah, da te zavode povabi k plačilu. Stvar naša pa tudi mora biti, da merodajne ljudi pri teh zavodih potom javnosti prisilimo, da store dolžnost v pravem času, ako bi se kje branili.

Dolžnost, in sicer sveta dolžnost pa je krajevnih železniških odborov, kakor tudi glavnega deželnega železniškega odbora, da skličejo vsaj od časa do časa ljudi skupaj, da jim vedno zadevo popolnoma pojasnijo, ker se morajo ti odbori vendar naslanjati na ljudstvo, prebivalstvo.

Ča bi ne bilo sploh nobenih predpogojev za železnico Kamnik - Cerklje - Kranj, bila bi že pravičnost, da dobe prebivalci teh krajev železnico. Kajti prvič bi bila ta proga jako cena, drugič govori obljudenje, število prebivalstva za to progo.

Ako pogledamo ljudsko štetje iz leta 1910, vidimo, da je prebivalstvo v občinah, kjer bi tekla ta proga:

Motnik	405
Spitalič	688
Tuhinj zgornji	945

Odnos 2038

PODLISTEK.

Napačen pomočnik.

Povest.

I.

Tisti dan so se naenkrat ravnale sive megle, ki so se vlatile nad Podbrdjem že dolgo časa in solnce je razsulo svoje medle zimske žarke po vaških strehah, ki so bile še vse nadebele pokrite s snegom. Ledene rože po oknih so se topile in izginjale, od svet, ki so visela od zlebov dolge in ostre, je pričelo kapljati in Podbrčani so prihajali na prag in se zadovoljno ozirali v vrhove bližnjih gor, ki so plameneli in sijali posuti z nestetimi biseri, ki jih je solnce razsejalo po njih mogočnih snežnih hrbtih.

Do sv. Gregorja, ki je veljal pri Podbrčanih za zanesljivega oznanjevalca pomladi, je bilo sicer se dober teden, pa je pričalo vse naokrog o pomladi in novem življenju . . .

Samo v Kocmurjevi bajti, ki je šepala pod holmoma tam zunaj vasi, kot da se sramuje v svoji skromnosti in zapuščenosti med druge bogatejše vaške hiše, ni bilo sledu o pomladi . . .

Skoki zamazano in majhno okno so sicer silili v zatohlo izbo solnčni žarki, a obraz stare Kocmurjeve je bil voščeno bled in roka, ki je počivala iztegnjena po odeji, se je komaj razločila od platnene rjuhe. S širokorazprtimi, steklenimi očmi je ležala na postelji in se ni ganila; ni zatrisnila

trepalnic, ko se je zazadil solnčni zarek v njeno ugaslo očesno zenico in ni pogledala v okno, ko je zasijalo v solnčni luči: bajtarica Kocmurjevka je umrla, da nihče ni vedel — ne kdaj, ne kako . . .

Se prejšnji večer jo je obiskala najbližja sosedica Polončevka, pa ni bila še tako slaba, da bi bilo treba misliti na smrt . . . Bolhna in vsa nadložna je bila sicer že par let, nikoli prav trdnega zdravja, a prejšnji večer pa se precej zgovorna, dasi jo je dušilo in je težko govorila.

«Ko bi me bilo Tomaža,» je tarnala — «bi se kar nič ne bala smrti, čemu neki: je križ, če je človek sam sebi v napotje, a tako mi je, v mislih vedno on. Vihar je, pravim ti, in magle jeze in naglih misli, da bog pomagaj. Zato se bojim.»

«E, kaj bi, saj ni več otrok,» jo je tolažila sosedica Polončevka — «že ve kako in kaj je prav, le me skrbi.»

Pa Kocmurjevka je vedela, da ima prav in ji je ugovarjala s hreščecim in slabotnim glavom:

«Moj bog, da bi le bilo tako kakor praviš, pa ni! Poznam ga, kako bi ga ne, vsaka mati pozna svojega otroka bolj kot kdo drugi, a tako ti rečem, da mi Tomaž ni v veselje. To se pravi: ni tako napačen, usmiljeno srce ima in še mnogo drugih dobrih lastnosti ne malo, samo nagel je, kakor vihra in hitre in hude jeze. Prav kakor rajni njegov oče. Čisto njegov sin je, ves in v

vsem, pa bi bilo bolje, da bi ne bil, v marsičem bi bilo bolje, in jaz bi umrla lažje. Dolgo ne bom, kako neki, in Tomaž bo ostal sam in nikogar ne bo, ki bi ga svaril . . . To me muči, vidiš, in tudi njemu sem že povedala. Pa kaj, mladost je mladost, saj ne pozna dobro od slabega in pametni besedi verjame manj ko kaki vrazi. Tako je, vidiš, Polončevka in meni se vse zdi, da bo zašel Tomaž na napačna pota, ko ne bo nikogar, ki bi mu prigovarjal toinone . . . in se begve kako in kaj se bo godilo z njim po moji smrti . . .»

«Pusti take misli,» ji je ugovarjala Polončevka. «Tomaž je priden, da bi bili le vsi v Podbrdju tako, če pa se včasih kaj premoti, i no, kdo pa se ne? Zadnji čas res menda nekoliko popiva, kar ni njegova navada, pa se bo že obrnilo na bolje, le veruj in ne skrbi.»

«Popiva, popiva,» je vzdihnila Kocmurjevka — «in da si ga slisala oni večer! Bog mu odpusti, menda ga je obsedel hudobec ali pa mu je bilo začarano ali kako, da je klel, kakor ga še nisem slisala živ hožji dan. Klel, rečem ti, kakor šata», bog se usmili, in divjal je, kot da je prišel ob pamet. Križala sem se in molila in prosila sem ga, pa je bilo vse zaman: tistega gosposkega človeka iz Zelodovine je hotel ubiti, bogve zakaj, saj se je komaj preselil v te kraje. Hvala bogu, da se je še vse dobro izteklo, drugi dan ni hotel slisati ničesar o vsej stvari, a pije pa še vedno in glej, kako bi umrla z lahkim srcem, ko se je tako ispridil,

Premos	2038
Šmartno v Tuhinju	414
Mekinje	849
Kamnik	2298
Podgorje	399
Moste	538
Križ	367
Suhadole	235
Miaka	456
Kaplja vas	238
Klanec	334
Nasoviče	265
Lahovice	443
Zalog	476
iznos	9.350
k tem bi spadale Stranj s 435, Tunj ce 372 in Županje njive 378 ter občine	
Cerklje	3.230
Šenčur	3.029
Voglje	646
Predoslje	2.388
Preddvor	2.588
Kranj	2.464
skupaj	24.880

Če vpoštevamo prebivalstvo za nasprotno progno Motnik-Domžale z občinami Trojana, Lukovica, Prevoje, Krašnja, Blagovica, Domžale in Česnjica z Zlatim poljem, kateri zadnji dve občini bi bolj pripadali tuhinjski črti, vidimo, da je prebivalstva le 7359, katero bi bilo deležalo železnice. Sicer pa privoščimo tudi temu prebivalstvu železnico. Vendar govori čut pravičnosti, da je 24.880 ljudi več, kakor 7259 in da ima več na prednost.

Pozabiti ne smemo, da bi bil osebni promet na Kamnik-Kranj naravnost velikanski že z ozirom na romanje Štajercev v Velesovo, Brezje in Višarje. Koliko voz drv v sobotah, nedeljah in ponedeljkah od Kamnika po deželni cesti na Kranj. Se veliko več dela bi imela železnica, ker bi bilo romanje tako olajšano ter bolj prikladno.

Ne pozabimo na veliko množino poljskih pridelkov, kakor fižola, krompirja, sadja, živine, mleka i. t. d., kar se ga pridela na ravnini med Kamnikom in Krašnjem. Nasprotno bi bil gotovo tudi za kmeta znaten uvoz umetnih gnojil. Največ pa bi pridobile mlekarne v Komendi, Cerkljah, Šenčurju, Predosljih i. t. d., ker bi se odvažalo lahko sproti sveže mleko v Primorje, kar sedaj ni mogoče. In ljudje bi dobili za mleko marsikateri vinar več kakor doslej.

Ze uvodoma sem omenil tudi tujski promet. Marsikateri krajcar bi pustili tako ljudje v teh krajih, kar bi prišlo na korist prebivalstvu. Kontam.

Vendar je prej potrebno, da vsprejememo resolucijo z željami in zahtevami današnjega shoda, katere si dovoljujem prečitati:

I. Javni ljudski shod «Gorenjske kmečke stranke» v Cerkljah dne 9. aprila 1911 se izreka in zahteva

«Ti vidiš vse prečno,» ji je oporekala Polončevka in jo izkušala obrniti od takih misli. «V krčmi so ga morda razjezili ali pa se je zgodilo kaj drugega, pa se je hotel zvesti nad tistim iz Zgodovine, ki ga gledajo skoro vsi naši fantje sovražno. Drugi dan, ko je bil trezen, pa ni hotel na to niti misliti, seveda. Boži, boži, kaj pa naj nek ima s tistim gosposkim dedcem! Taki so vsi, kadar so nekoliko vinjeni, Tomaž pa ni ravno hud pivc in če se je zadnji čas nekoliko izgubil, zaradi tega še ne smeš misliti o njem tako hudo. Saj veš, kako je vedno skrbel zate, malo takih sinov, Kocmurka, le verjeti in vesela biti, da ga ima.» Dalje prih.

Dve sta bili . . .

«Kam pa, stric? Tudi na semonj?»

«Ej, no, seveda! Tudi, tudi. Kozo peljem!»

«Aha! Tedaj je močete več imeti? Naveličali ste se je.»

«Ali kaj hočem z njo. Stara je že in kupil bi rad drugo.»

«Potem pa mnogo sreče pri kupčiji!»

Tako je izpregovoril s stricem Matevžem Jurkasev Jože, hiteč mimo njega z urnimi, pa kratkimi koraki. Poslednje besede je izrekel že v precejšnji oddaljenosti.

Stric je obstal ob strani bele ceste, podprt s palico in z vrvico na roki. Pripravil si je vivček.

železnico Motnik, Kamnik, Komenda, Cerklje, Šenčur, Kranj. Sprejeto soglasno.

II. Javni shod G. K. S. v Cerkljah pozove vsa županstva in vse druge merodajne faktorje ob danes zahtevani progji, da se zavzamejo najodločnejše za železnico Motnik, Kamnik, Cerklje, Kranj takoj z resolucijami, oziroma ako bi bilo potrebno odposlje svoje zastopnike po deputaciji k železniskemu ministertvu. Sprejeto soglasno.

III. Javni shod G. K. S. pozove lokalni ali krajevni železniski odbor, da poroča ljudstvu na shodih o vseh korakih in tudi pravem stanju glede te proge. Sprejeto soglasno.

IV. Na javnem shodu v Cerkljah G. K. S. se pozove glavni deželni železniski odbor, kakor tudi vsi deželni in državni poslanci, kateri bodo izvoljeni, da se zavzame najodločnejše za to progno. Sprejeto soglasno.

Predsednik da te resolucije se enkrat skupno na glasovanje, katere se istotako zopet sprejmejo.

K besedilu posameznih resolucij sta se oglašila gg. Hacin iz Česnjevka in Likozar iz Cerkljan, da se je sprejelo tako, kakor danes poročamo, mesto v načrtu predlaganega.

Nato izpregovori Tomaž Zupin nekaj besedi: Dokazali smo danes s sijajno in obilno udeležbo, da vemo, kaj je naša najnujnejša življenska potreba. Zbrali smo se vsi v edinem stremljenju, čeprav ima morda kdo svoje zasebne prepričanje drugače, kakor kdo drugi. Pokazali smo s tem, da smo zrel, da znamo tako nastopiti, kakor je potreba za tako važno vprašanje. Kmečka stranka, ko je začela, da nam preti nevarnost, da izgubimo železnico, je povzdignila takoj svoj glas, sklicala nas skupaj, da sijajno manifestiramo za železnico. Naša stvar je, da napnemo vse sile, da se nam uresničijo zahteve po železnici. Zato vam kličem: bodimo edini in če pride mogoče zopet glas od kmečke stranke, da je treba nastopiti, tedaj prihitite zopet v tolikem številu, kar bode častno za vse. — Ker se k besedi n hče več ne oglasi, zaključim shod.

Gospodarski del.

Nekaj o življenskem zavarovanju.

Neprecenljive važnosti je življensko zavarovanje za gospodarake razmere bodisi posameznih oseb ali družin, bodisi celih narodov. Z življenskim zavarovanjem se na najzanesljivejši način ustvarjajo premoženja, ki dajejo sigurno podlago cvetočemu napredku premnogih rodovin in v sled tega najboljše krepijo tiste narode, pri katerih je omo udomačeno in dosti razširjeno.

Saj prav mi revni Slovenci tako težko občutimo gospodarsko premoč naših najljutejših zatiralcev - Nemcev. Ne «z uma svitlim mečem», temveč z bleskom svojih zlatnikov protirajo med nami, nam jemljejo iz rok prirodne zaklade naše rodne zemlje, a zato gonijo naše rojake v daljavo Ameriko s trebuhom za kruhom. — Pri nas doma pa se širi ohole nemštvo, prodira nemški duh in si z

Na cesti se prikaže tetka s košem na rami. V roki drži kos kruha, ki ga je bila vzela za pot, in ga prežvekuje.

«Čuješ, stara,» reče stric, ko ga dohiti starka, «skoro sem izgubil veselje do sejma.»

«Kaj poveš!» se začudi teta, vzemši vrvico, na kateri je bila privezana koza.

«Da res, res! Sreča danes me bo!»

«In čemu ne?»

«Jurkasov Jože me je srečal ter me izpraševal kam in kako.»

«On kolovratil tod okrog?»

«Da, on! In prva beseda mu je bila: Kam? Potem pa še: «Mnogo sreče!»

«Ali kaj, stari, da se to veruješ!» zavrne ga teta. «Če je hodil tukaj, naj hodi. S teboj je govoril, z menoj ne; bom se pa jaz pogajala. Ti pa pojdi in ne govori neumnosti!»

In šla sta.

Povedati pa moram, zakaj je stric prodajal kozo. Bila je dobra — to se ve — pašla se je rada in tudi meizla je dobro. Teda naposled je dobila meko nevoljo. In stric je dobro vedel, da se je sesala sama, tako kozo pa naj vrag vzame. Tudi stricu se je zamerila.

Srečno sta prodala kozo. Že na poti pred mestom ju je ustavil človek z vprašanjem: Kaj je s kozo, ali je dobra, ali jo prodasta. Teta je seveda takoj pritrdila in hvalila kozo na vse pretege — za to je imela jezik na pravem mestu —

bogastvom, ki ga zajema iz naše lastnine, kuje novega orožja proti nam, namreč novega bogastva. Premoženje narodov pa se sestavlja iz premoženja pozameznikov: narod bogatinov je bogat in vse-mogočen, a narod beračev je berač in hlapec onega. Dokler se ne bode naše stremljenje z vsi resnostjo obrnilo na to, da se posamezniki gospodarsko okrepimo — toliko časa bodo vsi naši napori za ravnopravnost z Nemci brezuspešni. To je neovrgljiva resnica, je in ostane pribito! Ni ga pa načina, po katerem bi se mogli gotovejše gospodarsko ojačiti, nego je življensko zavarovanje v zvezi z vsemi onimi činitelji, ki ga resnično ome-gučujejo. Navidezno je običajno hranjenje po hranilnicah in posojilnicah uspešnejše — a le navidezno. Marsikdo med mojimi cenjenimi čitatelji ve, kaj da se pravi varčevati in nositi v hranilnico. Že si zbral lepo vsotico — pa pride naknadna in neodložljiva potreba in — vesel si, da imaš kje vzeti — a tvoj pr. hranek je izginil. Mnogo jih prične hraniti, a kaj izdatnega, cele premoženje, ki bi ga bil kdo nabral s prihranki, je redka izjema, prava bela vrana. Nasprotno pa so že premnogi, ki so se zavarovali na doživetje gotove dobe, iz zavarovalnic dvignili mnogo in mnogo tisočakov. Iz marsikaterega skromnega obrtnika, kmetiča, uradnika je tako postal imovit mož, ki je pozneje hvalil boga za prekoračno ustavno življenskih zavarovalnic. Neštete milijone so že izplačale take zavarovalnice, svojim zavarovancem — mnogo več nego hranilnice. In zakaj? V sled človeške narave, da je mnogo težje varčevati vseskozi prostovoljno in v največji mogoči meri, da celo včasih nad zložno mere, nego pa nekako prisiljeno. V hranilnico daš pač le toliko, kolikor Ti je čisto lahko in kadar hočeš, ali tudi nič, če nočeš — zavarovalno premijo pa moraš redno plačevati, ako nočeš trpeti škode. Kajti gospod «Moraš» je pač močnejši nego šestokrat bahavi a le malo zmogni «Hočem». To je tista razlika, ki daje zavarovanju veliko prednost pred svobodnim hranjenjem. In kar bi moralo končno pridobiti za življensko zavarovanje vsakega omahljivca, je odgovor na vprašanje: «Kdo Ti jamči z gotovostjo, kdo Ti je perok, da bodeš živel toliko let, da Ti bo mogoče s prihranki nabratile količkaj izdatno premoženje?? Nihče!!! Oni pa, ki je zavarovan za ži ljenje, je v tem ozru brez skrbi — kajti ako je bil zavarovan le en dan po plačilu prve premije — zavarovalnica izplača ves zavarovani kapital, pa naj si bode še toliko tisočakov. Komu pa koristi ta kapital? Tu smo zadeli ob vprašanje, ki je najvažnejše v tej stvari. Najsvetejša skrb na svetu je za vsakega družinskega očeta skrb za njegovo družino, za ženo in otroke. Vse njegovo prizadevanje meri na to, kako bode pošteno in ugodno preživil svoje. In vselej ga, ako ni bogat, obide tiha žalost, kadarkoli se mu ob raznih prilikah, vsili vprašanje: «Kaj bode iz mojih otročičev, ako me pokosi bela žena?» In za bolnika, ki čuti, da so mu dnevi steti, je ni večje bolečine, kakor misel na bodočnost njegovih otrok. In za ljubečega očeta je ne more biti strašnejše smrti nego takrat, kadar mu ob smrtni postelji jokajo nepreskrbljeni otročiči! Ako nič drugega, že misel na smrtno uro in prihodnost otrok bi morala vsakega družinskega očeta pripraviti do tega, da zavaruje svoje življenje na korist svoji družini. Dobrovoljni in lahkomišelnih lahkoživci pač modrujejo; «Ej, do smrti bom že živel!» — Da, Ti bodeš živel, če-tudi kedaj še jako slabo; a kako pa bodo po

znala je dobro ceniti in dobro se pogajati, tako da ubogemu kupcu ni preostajalo drugega, kakor kupiti kozo. Dva goldinarja je dal za njo.

«Vidiš, stari, kako neumne si govoril,» posmebovala se je teta stricu zavezujoč denar v ruto. «In sedaj pojdiva, da kaj kupiva. Brez koze ne morem biti. Potem ideva na kavo.»

Ko sta hodila na sejmu mimo celih vrst koz, naenkrat obstane stric ter potegne teta za kos. «Glej, stara,» pravi popolnoma iz seba.

«Kaj pa imaš zopet?» ga vpraša starka nevoljno.

«Le glej! Tu je ravno taka koza, kakor smo mi —

«Glej ga šmenta!» pritrdi starka ter začne ogledovati kozo. «Koliko pa hočete za njo?» vpraša žensko, ki je stala poleg koze.

Toliko in toliko.

«Hm!» pravi tetka Matevževka neodločno in zašepče stricu: «Kaj praviš ti? Ali bi dali?»

«Lepa je res,» reče stric.

«Ne da se reči, da bi me bila lepa,» odvrne teta. — «Zadaja cena, koliko hočete imeti?» pravi na glas, obrnivši se k prodajalki.

«Kakor sem rekla.»

«Toliko vendar ne gre. To je preveč za tako kozo!»

«Preje premalo!»

«Toda vendar nekaj bodeste pustili!» je Matevžka silila ter ponujala roko.

po Tvoji smrti živeli oni, za katere bi Ti moral pravočasno že sedaj skrbeti? — To je neusmiljeno vprašanje, ki Te hode morebiti še mučilo ob Tvoji zadnji uril. To se resne misli, ki bi se jih ne smel nihče otresti lahkomiselno; to je tako važno vprašanje, da bi se mu ne smel več izogibati noben resen človek.

Zal, da je življensko zavarovanje pri nas Slovincih še jako, jako malo v navadi. Nas obrtnik pač še zavaruje svoje pohištvo in orodje, nas kmet svojo bišo, svoje pridelke in celo svojo živino, a da bi zavaroval svoj najdražji zaklad, ki je največje vrednosti za njegovo družino, da bi zavaroval svoje življenje, to se mu niti ne sanja, ali se Ti celo posmehuje, ako mu o tem kaj omeniš. Zakaj zabreduje čisto osirotele rodbine obrtnikov v največje berastvo, v gmetno in pravno pogubo? Ker jim ni njihov roditelj zasigural obstanka po svoji smrti. Zakaj pride mnogo posestev najprirednejših kmetov na kant? Ker prejšnji posestnik svojim otrokom s primernim zavarovanjem ni zasigural primernih dot, pa jim jih mora iz posestva izplačati ubogi njegov naslednik, se zadovolji in si nakopati neozdravljivo bolezen: dolg!

Kogar ne prisili rodoljubje, da kot posameznik potom življenskega zavarovanja skrbi za osebne skupnega svojega naroda, morala bi ga prisiliti očetovska in ljubezen do svoje žene, kateri mora ostati tudi še po svoji smrti zvest in dober rednik. Nedvomno že propadane gospodarsko in v političnem oziru, in skrajni čas je, da se poprimemo toliko važnega in koristnega življenskega zavarovanja. Na ta način bomo pomagali samim sebi v gospodarskem in svojem narodu v gospodarskem in političnem oziru. Da bi ne ostal moj glas »glas vpijočega v puščavi«!

Gosenčji zapredki na naših vrtovih. V ako leto razglasa politična oblast, in to še celo po dvakrat, da morajo lastniki vrtov pravočasno pokončati in uničiti gosenčjo zalog s svojega sadnega drevja in drugega grmičja. Za vse to pa se le malo posestnikov zmeni, ker so brezbržni in z mirno vestjo pustijo, da se gosenčja zalega razleze po vejah in uniči mlade brstje. Koliko lepoga sadja gre na ta način po zlu! In če koga ne ostane kak sad na vejici, ga novi zarod proti jeseni pokvari in izpridi, da je vse piskavo in črivo. Ker bo drevje prav kmalu brstje pognalo in bo toplo solnce tudi gosenice izvahilo iz prezimovališč takzvanih mešičkov, je nemudoma treba postriči te zapredke in jih sezgati.

Razdelitev plemenskih prašičev. Deželni odbor opozarja posestnike, ki žele dobiti plemenske prašiče, da oddajo le po enega merjasa in najmanj 2 svinjici ter tako ustanovijo deželne postaje za plemenske prašiče, ali pa samo enega merjasa (leželne postaje za plemenske merjase). Samo ene svinjice se ne more nikomur za polovično ceno podeliti. Istodobno se interesenti opozarjajo, da deželni odbor razdeljuje plemenske prašiče v prvi vrsti iz deželnih zavodov za plemenske prašiče. Z deželnih postaj jih jemlje le v slučaju, da na zavodih ni dovolj mladičev na razpolago. Deželne postaje lahko z mladiči peljubno razpolagajo. Če kdo želi na taki postaji kupiti keko žival, ni treba prositi deželnega odbora zadovoljenja. Plačati

«Nič ne pastim. Saj vidite, kako lepa koza je!»

«Torej koliko?» pravi tata prijemajoč jo za roko.

«Da ne morete ničesar reči: petdeset krajcarjev vam pustim, več pa ne! Raji jo zopet peljem domu.»

«Bog daj srečo!» — Udarili sta v roki in Matevževa sta odpeljala kozo. Dala sta sicer samo dva goldinarja, ki sta ju dobila za svojo, in se petdeset krajcarjev povzela, ali imela sta kozo, kakršno sta si želela. Zadovoljno sta si potem kupila v gostilni »Pri kurjem očesu« kavo in odrinila domov.

«Ravno taka kot je bila naša,» pravi stric smehljaje.

«Na svetu taka,» pritrudi zadovoljno teta.

Ko sta bila že pod bregoma, blizu svoje kočje, spustila se je koza meni nič, tebi nič navkreber proti koči, in stric pogleda tetko, tetka pa strica, toda molčala sta.

Ko vstopi drugo jutro na vse zgodaj teta v hlev, obstane na pragu kakor pribita in na jok jo je sililo. Koza je ležala zvito, vime v gobcu in sesala. In ko jo je teta spravila na nogo, začela se je smukati in vrteti okrog nje, kakor stara znanka.

Še tisti dan jo je stric odpeljal v mesto ter je prodal mesarju za ceno, ki mu je je oni ponudil.

Rabite, če imate nahod, če ste hripavi, zaslišeni in težko dihate, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Prepričali smo se sami pri bolečinah v prsih, v vratu i. t. d., o njegovem zdravilnem in kašelj tolažečem vplivu. Tucat za poskušnjo 5 kron, dva tucata 8 kron 80 vinarjev franko. Izdeluje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 264 (Hrvaško).

pa mora celo kupnino. Končno se še pripominja, da bo odslej razdelitev plemenskih prašičev oskrbovala c. kr. kmetijska družba, in sicer po gori uvedenih načelih. Vsled tega bo zanaprej treba vlagati prošnje za plemenske prašiče ne pri deželnom odboru, marveč pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Tedenski sejem v Kranju dne 18. aprila 1911.

Cena od kilograma žive teže: 1 K do 1 K 6 vinarjev za pitane vole domače, 1 K — vinarjev za domače srednje pitane vole, 90—96 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 22 vin. prašiče za mesarja. — Pšenica K 11'50 proso, K 7'50, rž K 8'50, oves K 9'—, ajda K 8'50, repno seme K —, detelno seme 60 K do — K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 3 85 za 50 kg. — Prignalo se je 72 glav domače goved, — glav bosanske goved, — glav hrvaške goved, 1 domače tele, 48 domačih prašičev, — hrvaških prašičev. Od prignane živine je bilo za mesarja: 35 glav domače goved, — glav bosanske goved, 16 domačih prašičev.

17 50—12

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd lilijino mlečno milo (znamka Steckenpferd)

Lyrdke Bergmann & Co., Tešin ob Lab. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom i. t. d.

Umetnost in književnost.

† Ivan Grohar

akademični slikar.

Tega je že dobrih deset let, ko je nekoga zimskega dne prišel v Idrijo slikar Ivan Grohar. Imel je napraviti za idrijsko občino diplomu za nekega častnega občana, pa je hotel zanjo najti motivev iz idrijskega rudarskega življenja. Pri tej priliki sem se seznanil z njim. Prebili smo skupaj nekaj veselih uric. Potem pa je Grohar mahnil iz Idrije preko Zirov na Skofjo Loko peš, kakor je bil tudi peš došel v Idrijo. Slovenski umetniki imajo menda to navado, da potujejo peš.

Oltedaj sem se zanimal za slikarja Ivana Groharja, ki se mi je bil tako priku p l pri prvem najinem sestanku v Idriji. Pa sem slišal o njem, kako neumorno deluje, in bral, da slika vedno lepše, popolnejše slike, ki jih vseprek hvalijo, a malo kupujeje. Pa sem slišal da prideja razstave doma, pa da pošilja svoja dela tudi v tujino, med Jugoslovane: v Zagreb, Beograd, Zofijo, in celo čez morje, med Angleže — v svetovni London. In rekli so, da je na teh razstavah najodličnejši reprezentant slovenske slikarske umetnosti Ivan Grohar

In kaj sedaj? Kje naj vzame takoj drugo kozo! «Jaz brez kože ne morem živet!» tožila je teta. «Veš kaj, stara? Tam v sosednji vasi ima baje Filip kozo napredaj. Grem pogledat.»

In stric je šel ter pripeljal kozo. Tako lepa kakor srna in mlada ter dobro se je molzla — baje.

Pa zgodilo se je drugače. Teta pride iz hleva vsa iz sebe in ubogi stric jih je moral slišati, kaj je zopet kupil. Niti molzti se ne da! Pleše in brca na vse strani in če ne more, se vleče, da vendar ne more uhče k njoj.

Stric vzame skafec ter gre sam v hlev. — «Mogoče, da je navajena na možkega,» si misli. Komaj je sedel ter postavil skafec pod kozo, brč! in nekaj mu zleti v glavo.

«No — no — no!» miri stric. «Saj si dobro kožeče, pridno kožeče —» in že je ležal na hrbtu.

«Tako jo pelji nazaj!» zapove mu teta. «Denar ti naj vrne, kozo pa vzame nazaj!»

In stric je šel. «Filip —» pravi, «vzraja je ta koza, niti molzti se ne pusti.»

«Kaj mi ne poveste!» čudi se stric Filip.

«Čisto tako, kakor sem rekel. Ne pusti se molzti,» toži stric Matevž ter pripoveduje natančno ves dogodek.

«Temu se čudim,» reče stric Filip kimaje z glavo.

«Ali resnica!» trdi stric Matevž. — V tem zaigra nekdo pred hišo na gosli.

in da najde več priznanja in tudi več odjemalcev med tujci kakor med domačini.

Ivan Grohar je izšel iz lepe gorske pokrajine, iz idilične visoke Sorice nad Zelenjki. Kaj čuda, da se mu je tako prikupil naš romantični svet in da je najrajši zajemal snovi za svoja dela prav iz njega. Zagorska Sorica, romantična Bohinjka dolina, groteskna pečina z gradom pri Devinu na Primorskem: to so predmeti nekaterih njegovih slik. Imel pa ni samo oči in srca za pokrajino, zanimal ga je tudi človek, ki prebiva v tej pokrajini, zanimal ga je slovenski kmet. Pa je pogledal naj s takim čustvom, kakor veliki francoski slikar Jean Francois Millet, pogledal ga je v njegovem elementu, v delu, težkem in napornem, in tako je nastala njegova slika »Sejalec«, katero smemo prištevati med najboljša Groharjeva dela. Kar zveseli se človek, ko opazuje tega sejalca. Ta krepka, orjaška postava, pa zastavna stopinja in odločen zamah z roko, ki siplje seme v razorano njivo. Človek je vesel te kmetove moči pa zastavnosti in odločnosti, pa si misli: če temu ne bo polje obrudilo bogato, komu pa bo. Glavna moč Groharjeve umetniške sile leži v uprav genijalni uporabi barv.

Grohar je slikal tudi nekaj nabožnih slik. Pred kratkim sem videl na svojem izprehodu v Skofjo Loko nedaleč od Pevme pri Črncrobu skromno kmečko znamenje, v katerem je naslikal Grohar Zlastno mater božjo s sinom v naročju, in sicer l. 1896, kako priča podpis. Sliki je videti, da jo je ustvarila nadarjena umetniška roka. In pretekli terek, en dan pred njegovo smrtjo, sem na Brezjah občudoval dve njegovi altarai sliki, ki nam kažeta že značilne poteze Groharja kot dovršenega umetnika. Kritika se je jako ugodno izrazila o teh dveh slikah. Za veletržca Alojzija Paulina v Podbrezju je napravil velezaninivo podobo slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

In danes Groharja ni več med nami. Pred par meseci sem ga še videl v Kranju. In neki njegov znanec mi je pravil, da je v slabi koži, da suho kašlja, da se ga najbrže prijemlje jetika in da je izgubi seveda vso dobro voljo in ves svoj pristni sorski kmečki humor. Rad bi bil šel na jug, dejali so, da mu bodo dali nekaj podpore, pa se menda predolgo odlašali. In tako je pred nekaj tedni moral dati slovo Skofji Loki, ne da bi šel na jug, ampak, da se je odpravil v ljubljansko bolnišnico. Bil je uverjen, da boleha na želodcu, a glodala je na njem neozdravljiva jetika. Dne 19. t. m. je izdahnul v najboljših letih svojih.

Sedaj je rešen. Saj na svetu ni imel nič drugega. Bil je slovenski umetnik in kot tak je hodil, kakor je to že navada, po trnjevi poti. V mladosti mnoge stradanja, v poznejših letih, ko je doživel v umetnika, pa malo uvaževanja pri naših denarnih mogotcih.

Ivan Grohar je šel od nas. In kdo bo stopil na njegovo mesto in nam zadelal vrzel, zijajočo vrzel, katero pomeni njegova smrt za naše umetnost.

«Matica Slovenska» ima še popolne garniture svojih publikacij za l. 1903., 1904., 1905., 1908. in 1909. ter jih daje sedaj po 3 K. Dobit je tudi še knjige za l. 1910 po 4 K. Za l. 1911 izide tudi »Letopis«. Vlečenjene gospode poverjenike prosimo 1). da naj opozore svoje znance na

«Ah!» oglasi se stric Filip ves v smehu. «Za vem, za vem! Ko bi se bil prej na to spomnil! Ona bo najbrže navajena — veste naš Franc vedne igra na gosli — torej bo najbrž navajena na godbo. Ravno tako bo!»

«Ali bi se mi še rad posmehoval!» se razbudi Matevž.

«Nič posmehoval, stric! Gotovo je to resnica. Ta preklicani fant igra ves božji dan in kozo si gotovo zapomni. Samo kupite, stric! Vam to ne bo težko, vam staremu godcu.»

In Matevž je poskusil. Ko pride domu, vzame gosli raz steno, nategne strune in gre v hlev z materjo, se postavi na prag ter začne igrati. Igral je česar se spomnil in čutil je pri tem, kako se pomlaja, spominja se onih dob, ko je hodil še pod okno in —

Iz hleva se oglasi smeh. — «Le igray, stari, le igray!» prosi ga teta. «Le poglej, koza je kakor jagnjel!»

In stric je igral. Igral je zjutraj, opoldne in zvečer. Igral je sebi v spomin, teti v prijetnost in kosi v zabavo.

In od tistih dob je igral vsaki dan.

* * *

Dolgo je že temu, zelo dolgo. In če grem kdaj mimo stričeve hiše ter slišim igrati, mislim si: «Kaj pa če ne molzejo sedaj Matevževa teta?»

Iz Čoškega.

bel kruh za najboljšega, kot velja še danes povsed. Toda zavzela se je posebna družba za to, da se peče kruh iz črno mlene pšenice, kateri je veliko redilnejši, kakor pa bel. Gibanje se je tako razširilo, da bel kruh opuščajo povsed in jemljejo samo črnega, oziroma rumenkastega. Moka za ta kruh ohranja v sebi osemdeset odstotkov snovi, kateri ima zrno. Najboljša bela moka pa samo sedemdeset. Novi standard kruh se je priljubil pri vseh slojih. Je namreč veliko bolj slasten, kakor drugi in pa redilen.

Dayek na devico. Iz Madisona, Wis., v Ameriki poročajo, da sta državna poslauca Hansen in Manitowoc predložila legislaturi zakonski načrt, da se mora stare device, ki so presegle 26 let obdavčiti z davkom pet dolarjev na leto. Ni pa nikakršnega znamenja, da bi prodrla s svojim načrtom.

V spanju umoril ženo. V Biaricu je umoril v spanju 32 letni železniški čuvaj Arnold Swezer svojo ženo. Pri orožništvu je izpovedal, da se mu je sanjalo, da ga preganja neka grozna žena. Skušal se jo je oprostiti. Vrgel jo je na tla, začel daviti, kadar je ženska začela grozno vpiti. Ko se je zbudil iz svojega groznega spanja, je spoznal z grozo, da kleči na truplu svoje mlade ljubljene žene. Ko je mož to izpovedal, se je začel obnašati kot nor ter pokušati izvršiti samomor, kar pa so mu preprečili. Njegovi sorodniki so izpovedali, da je že od nekaj imel hude sanje.

Izpred sodišča.

S strehe skočil. Odkar je Jožef Valenčič, užitek v Spod. Bitnjah, izročil posestvo svojemu sinu Jožefu mlajšemu, ni bilo več miru v hiši. Zmerjanje, razsajanje in pretepanje je bilo na dnevnem redu. Podobno rabuko je uprizoril stari Valenčič dne 22. novembra m. l. Ko sta mu sin in sinaha zaprla vežna vrata, je izkušal s silo v vežo vdreti. To se mu ni posrečilo. Ko se je zopet vrnil, je sedela sinaha lvana na klopi pred hišo. Obdolženec je je nameraval udariti z ušesom sekire, katero je nosil pod pazduho. Zadel je na levi strani glave tako močno, da se je takoj zgrudila. Nato je šel v Groharjevo prodajalno, poklical 1/4 litra slivovke, katero je tudi drugim ponujal. Ko ni nikdo maral piti, jo je sam izpil. Nato je odšel, rekoč: »Z bogom, zdaj se ne bomo več videli.« Zlezel je na streho Groharjevega hleva, skočil na tla ter se pri padcu težko poškodoval. On trdi, da se je hotel usmrtiti, ker je siromak in ga sin saničuje. Glede poškodbe sinaha pravi, da ne ve, kaj je delal. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Listnica uradništva.

V Besnico pod Sv. Joštom: Dopisa, podpisanega od več Besničanov, ne moremo natančno kot takega, ker vsebuje preveč žaljive in osebne stvari. Prizadeti mož nas lahko tira pred kazensko sodišče, kjer brezdomno podležemo.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi, generalno zastopstvo v Trstu, ima po vseh večjih krajih na Gorenjskem svoje lastne zastopnike. Ta zavod je najcenejši na evropskem kontinentu in, ker ima s svoto 2.000.000 kron popolnoma vplačane glavnice, največje izvanredne rezerve, daje vsem zavarovancem tudi največjo varnost. Edini slovenski delniški zavod te stroke. 79 12-2

Dobro računale!

in pray izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega :Francka: s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega :Francka:“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Zahtevajte pri nakupovanju

koles samo **Premier**

Najboljša izdelava in najvišja tehnična popolnost. Krasni ceniki zastoj. Edina prodaja **L. Rebolj, Kranj**

Pozor!

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril v Kranju na Glavnem trgu v hiši št. 132, poleg glavne trafike novo trgovino

z modnim in galanterijskim blagom!

Najuljudneje se priporočam za obiten obisk z velespoštovanjem

90-1 **Anton Bizjak.**

Zalega nagrobnih vencev. Najnižje cene. Solidna postrež'na.

Odda se v Kranju na Glavnem trgu hiš. št. 132. takej 91-1

lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in predsobe. — Natančneje se poizve v hiši istotam.

Dolinska kislá voda

Grajski studenec (Thalheim).

Čisto naravni alkalijski. Priznana najboljša zdravilna in namizna voda.

Ta kislá voda, pomešana z vinom, ne izpremeni vinu prvotne barve, zato je zahtevajte po vseh gostilnah to vodo, katero priporočajo zdravniki pri raznih notranjih boleznih. Dobiva se v vseh večjih prodajalnah in boljših gostilnah.

Tri stavbne parcele

na prometnem, živahnem prostoru v Kranju

se prodajo

Pejasmila daje

87-1

Alojzij Šoklič

pekovski mojster v Kranju.

Hiša v Kranju

se iz proste roke preda! Kje pove iz prijaznosti Upravnistvo „Gorenjea“. 88 2-1

Prodaja posestva

Gospod Rajko Rudolf Golob iz Škofje Loke namerava svoje posestvo, to je hišo št. 129 z gostilno „Pri zelenem drevesu“ in kar je zraven zemljišča, v celoti ali na drobno razprodati.

Kdor misli kupiti, naj se zgleda v četrtak, dne 27. t. m. depoldne ob 9. uri v notarski pisarni v Šofji Loki.

Škofja Loka, 21. aprila 1911.

Niko Lenček

89-1

c. kr. notar.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 48 52-15

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

prilporeča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

68

Najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & komp., Ljubljana

Franca Josipa cesta 3, v bližini glavne pošte

prilporeča veliko izberó novosti v pomladanskih oblekah in površnikih za moške in deco.

Trgovina je med opoldansko uro odprta.

Rudolf Rus

urar v Kranju

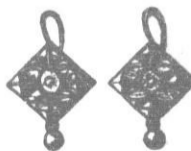
prilporeča slavnemu občinstvu svojo največje zalogo ur, zlatine in srebrnine l. t. d. Ker imam direktne zveze s tovarnami in ne kupujem od prekupčevalcev, možno mi je vsakovrstno blago oddajati po čudovito niskih cenah.

Z odličnim spoštovanjem bolečim

Rudolf Rus.

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno l. 1885.

Ceniki zastoj in pošiljno prosto.

191 52 33

Ne kupujte
nič drugega proti 242 24-18

kašlju

hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitem in
hrznem kašlju kakor okusne

KAISERJEVE prsne karamele
s tremi jelkami

5900 not. over. ispričeval od zdravni-
kov in privatnikov zagotavlja
siguren uspeh. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin.
Dobi se jih v lekarnah: Karel Šavnik, pri sv.
Trojci v Kranju in H. Roblek v Trzinu.

Glinaste peči 71 52 15

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi
kipe, vaze in druge glinaste izdelke v
vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in
glinastih izdelkov v Ljubljani.

Keil-ov lak

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 v.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 v. 75 6-4
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v.
Keil-ovo leščilo za pođe 90 v.
Keil-ov lak za klobuke v različnih
barv. h. ima vedno v zalogi trrdka

**Fran Dolenz
v Kranju.**

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Novo mesto: I. Picek.

Črnomelj: Anton Zure.
Idrija: Valentin Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franc Loy.

Postojna: Anton Ditrich.
Radovljica: O. Homann.
Škofja Loka: M. Zigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja
v pol. okraju Radovljica na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad 200.000 K. :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštno položnico, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugop recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celih dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na me- nice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobili kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo, kakor marčno

pivo

I. in II. vrste, bavarsko, vležano v
sodčkih in steklenicah, pričakujoč
obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.